

LETNÍ ŠKOLA BORISE NĚMCOVA PODRUHÉ

Ve dnech 15. července až 2. srpna 2019 na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy (FF UK) proběhla druhá Letní škola žurnalistiky a sociokulturních studií Borise Němcova, jedna z nejvýznamnějších akcí Akademického centra Borise Němcova pro výzkum Ruska FF UK, organizovaná v úzké spolupráci s partnerským Fondem Borise Němcova za svobodu se sídlem v Bonnu. Letní škola s kapacitou 30 míst představuje třítydenní intenzivní interdisciplinární výukový program určený pro začínající novináře, blogery a badatele, přičemž účast není omezena věkem, dosaženým vzděláním, akademickou hodností či dosavadní profesionální pracovní zkušeností. Studentům je poskytováno bezplatné ubytování a jsou hrazeny základní náklady na dopravu, stravování a zdravotní pojištění. Podobně jako v případě prvního ročníku organizátoři obdrželi velký počet přihlášek, konkrétně 612, jejichž povinnou součástí byl stručný životopis a návrh individuálního projektu, který by měl být připravován během letní školy a finalizován do konce roku 2019. Geografie míst, odkud přijeli letošní uchazeči, potvrzuje skutečně internacionální charakter letní školy. V Praze se setkali mladí lidé z Ázerbájdžánu, Běloruska, Číny, Gruzie, Polska, Ruska, Slovinska, Ukrajiny a Velké Británie. Podle očekávání největší skupinu (zhruba polovinu) tvořili zájemci z Ruska. Kromě hlavního města Moskvy byly hojně zastoupeny i další ruské regiony (Astrachaň, Chabarovsk, Irkutsk, Jakutsk, Jaroslavl, Krasnojarsk, Samara a Sankt-Petěrburg).

Do užšího organizačního týmu letošního ročníku se zapojila Olga Šorinová, jež se ujala funkce ředitelky školy, Žanna Němcovová, novinářka a zakladatelka Fondu Borise Němcova, Alexandra Skorvidová, studentka Filozofické fakulty UK, a Marek Příhoda, ředitel Centra Borise Němcova FF UK. S řešením praktických záležitostí pomáhali tři dobrovolníci – Oleg Alexejev, Jevgenija Němcovová a Olga Storoževová. Stejně jako vloni svou osobní podporu vyjádřil děkan Filozofické fakulty Univerzity Karlovy Michal Pullmann, který se zúčastnil uvítací večere. Ve své zdravici podtrhl význam Letní školy Borise Němcova pro fakultu.

Podle jeho slov zaujímá mezi podobnými akcemi mimořádné místo svým mezinárodním rozměrem a ohlasem ve veřejném prostoru.

Prioritními tématy se v roce 2019 staly mezinárodní pojetí svobody tisku, práce se zdroji informací a jejich ověřování, investigativní žurnalistika a její profesionální normy, lidskoprávní žurnalistika, vytvoření síťového média a small media, současné žurnalistické formáty, efektivní strategie distribuce mediálního obsahu v internetu, základy digitálního žurnalismu, sdělovací prostředky a současné umění, současná literatura a dokumentární film. Vzdělávací program se odehrával v různých formátech (přednášky, master class, případové studie, exkurze, tréninky a praktické úkoly), jeho společným jazykem zůstala ruština. Organizátoři se snažili o maximálně interaktivní charakter výuky – každá přednáška byla doprovázena diskuzí a nedílnou součástí programu se staly konzultace studentů s lektory ohledně připravovaných projektů.

Organizačnímu týmu se podařilo zapojit do realizace školy řadu zahraničních přednášejících. Na půdě FF UK hostovali zakladatelé a vedoucí vlivných ruskojazyčných nezávislých sdělovacích prostředků, etablovaní novináři a publicisté, významní odborníci z oblasti ekonomie, sociologie, politologie, filozofie, práva a současného umění – Galina Timčenko, zakladatelka a generální ředitelka zpravodajského projektu Meduza; Andrej Gorjanov, generální producent ruské služby BBC v Moskvě; novinář Sergej Parchomenko, zakladatel a člen poroty ceny *Редколлегия*; Ilja Klišin, člen vedení televizního kanálu RTVi; Alexej Amjotov, spoluzakladatel a generální ředitel mediálního holdingu Look At Media; novinářka Jelizaveta Osetinskaja, zakladatelka internetového projektu The Bell; novinář a filmový kritik Anton Dolin, hlavní redaktor časopisu *Искусство кино*; novinář a media manažer Franak Vjačorka, viceprezident neziskové organizace Digital Communication Network; Irina Borogan a Andrej Soldatov, spoluzakladatelé portálu Agentura.ru; novinářka a režisérka Albina Kirillova, zakladatelka producerského centra Videoredakcia; novinářka a spisovatelka Olga Bešlej; Nikita Kulačenkov, člen investigativní sekce Fondu boje s korupcí Alexeje Navalného; občanský aktivista a investigativní novinář Michail Maglov, zakladatel projektu *Муниципальный сканер*; novinář Hryhorij Pasko, ředitel Společenství investigativních novinářů; reportér Pavel Nikulin, spolupředseda odborů novinářů; novinář a hudební kritik Jurij Saprykin, vedoucí projektu *Полка*, věnovaného ruské literatuře; novinářka Jekatěrina Kulakova; zahraniční korespondent Pablo González (Španělsko); ekonom Sergej Alexašenko; sociolog Levady-Centra Děnis Volkov; politolog a publicista Anton Šechovcov; filozof a novinář Maxim Gorjunov; umělec a akcionista Arťom Loskutov; advokát Ilja Novikov a Andrej Richter, poradce Úřadu představitele OBSE pro svobodu médií. V rámci letní školy se odehrálo promítání dokumentárního filmu režiséra Vitalije Manského *Свидетели Путина* (2018) s následnou debatou s režisérem. Studenti měli možnost seznámit se s novináři a sdělovacími prostředky působícími v České republice

díky exkurzím do redakce *Current Time* (*Настоящее время*) a mediální společnosti Seznam, kromě toho proběhla přednáška publicisty Štěpána Černouška, předsedy občanského sdružení Gulag.cz, a neformální setkání s novinářkou Petrou Procházkovou. Účastníkům byly nabídnuty dvě vzdělávací akce s podporou pražského magistrátu – návštěva staroměstské radnice a přednáška Jaroslavy Novákové, odborné konzultantky marketingové organizace Prague City Tourism, o významných představitelích ruské komunity v Praze. Doprovodný neoficiální program, který se setkal s mimořádným zájmem ze strany studentů, zahrnul exkurze po historických místech Prahy s tématem křížovatek československých dějin 20. století a cyklistický výlet.

Po úspěšném druhém ročníku se sluší poděkovat Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, bez jejíhož zázemí a přímé podpory by bylo velmi obtížné akci podobného rozsahu realizovat. Vedení fakulty opět poskytlo ubytování pro studenty i lektory školy na univerzitních kolejích. Interní zaměstnanci fakulty Marek Příhoda a Alexandr Morozov, vědecký pracovník Centra Borise Němcova FF UK, se účastnili školy jako lektori, konzultanti studentských projektů a podíleli se na organizaci doprovodného programu.

Po provedení vnitřních evaluací a závěrečné bilanci zahájili organizátoři přípravu dalšího ročníku, který by se měl odehrát ve dnech 13.–31. července 2020. Pevně věříme, že nedávno skončená škola přispěla k naplnění původního smělého cíle, aby se pravidelná letní setkání na FF UK stala nepřehlédnutelným místem na evropské mapě odborných akcí zaměřených na postsovětský prostor a aby pomohla k formování nové generace lidí, kteří výrazně vstoupí do veřejného prostoru a budou kultivovat společenské vědomí ve svých zemích. Nezbyvá než popřát absolventům, aby se jim podařilo uskutečnit vlastní profesní plány a zúročit poznatky a dovednosti získané během tří pražských týdnů.